

## IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT

<sup>1</sup> Uito ti Iesui miky'e Iuwāu. Mesuwat uimiwan atipo'oro ehowawi uiwyria'in. Iesui etiat atiwan ehowawi.

Aheīne'en hap e'yianmete Iesui toīne'en are. Pywo ti rat uruto ipotmu'eria urueha wo urutakasa ra'yn mesuwe mekewat Tupana ehay Miit kawiat rakat. I'ewyte mi'i turan uruewaure ka'a wo uruikuap ihay wakuat. I'ewyte ti urutemig urupo wo mekewat aipiit ewywuat rakat.

<sup>2</sup> Sa'awy'i yt heremo i toīne'en Tupana ehay wakuat rakat ma'ato mi'i hawyi tuwepit nug na'yn tuwemoherep ta'yn Miit no sese ra'yn ahowawi are. Mi'i Miit wyti uruta'akasa ra'yn. Mi'i hap ti koitywy uruimoherep ta'yn ehepuo uruehay wuat. Mi'i ti wuat'i e'at piat ieīne'en hat uruta'akasa ra'yn. Sa'awy'i To'ywot atipy piat wywo yn toīne'en ma'ato koitywy toimoherep ahepe Tosa'yru.

<sup>3</sup> Aiwywo ra'yn toīne'en. Mi'i hap uruikuap uruewaure ka'a pe. Urueha'at hap uruimoherep ehepe katupono uru'ewy aiwo'o'ewy'ewy watophu'at hap uruiky'esat kahato I'ywot wywo Ha'yru wywuat aiwo'owese hap. Uru'ewywuat Aipotypot Iesui ewywuat hap uruiky'esat.

<sup>4</sup> Mi'i hap ky'ewi ti mesuwat urumiwan atipo'oro ehowawi uruehay eimowepit kahato hamuat.

<sup>5</sup> Pyno Ha'yru wē pywiat imienoi uruimoherep ta'yn ehepe sa'awy'itewuat imienoi mio tā e hap.

IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 1:6 ii IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 1:9

Tupana yn nytī ariāty sese e hap. Tupana kai ti yt kat i i'ypyryp hap toīne'en. Yt naku i nug hap yt kat i ikai.

<sup>6</sup> Pyno Tupana wywo uruto'owese kahato wato'e ma'ato watunug ne seko sa'ag nug hap pote i'ypyryp wiat watoīne'en hap ewy. Mi'i pote ti — Atikuap Tupana wato'e ma'ato yt naku i watunug sa'ag pytkai. Mi'i pote aiwema'at hap ne'i topyhu'at yt kat i wytī ai'e pywo piat hap pote are.

<sup>7</sup> Ma'ato watopyhu'at hētyhot pe Aika'iwat ewy pote pywo pe watoīne'en. Mi'i pote ti iwywuat aiwo'owese hap topyhu'at kahato are. Mi'i hap kaipyi ti Tosa'yru Iesui suu wo Tupana tikoho yne aiminug sa'ag ko'i. Mekewat kat ko'i kat ko'i aiminug sa'ag ko'i toi'atukoho at ka'ap ahewyry Iesui wywo imiky'esat ewywuat pote. Mi'i hawyi tomiky'esat nug haria watopyhu'at.

<sup>8</sup> I'ewyte ti — U yt karāpe i sa'ag atunug wato'e pote i'ewyte koitywy yt karāpe i ati'aparap Tupana pe wato'e pote heso rakano watopyhu'at katupono i'aparap kahato haria aito pote. — Yt kat i sa'ag atunug wato'e pote aiwema'at hap topyhu'at mio tā ai'e hap kaipyi are. Yt kat i hin i topyhu'at pywo ai'e hamuat hap e. Mi'i hawyi heso rakaria wo watoīne'en.

<sup>9</sup> Ma'ato wato'e Tupana pe aipy'a pyi — Ui'ywot ati'aparap kahato epe uhehay wo uiminug sa'ag wo wato'e pote aimohāpyk kahato. Mi'i hawyi — Waku pe ereīne'en mesup e ahepe watoiat yne aiminug sa'ag hawyi. Tupana aiky'e kahato pote toīne'en kahato aikawiano hamo. Yt ai'atoiat teran hin i wat'iaparap topiat pytkai aiky'e kahato. Ai'a-piheg hamuat pytkai aiky'e hap wywo ai'apiheg

are.

<sup>10</sup> Ma'ato wato'e – Yt karāpe i ati'aparap Tupana pe miit'in me wato'e pote ti – Heso rakaria wo eipe e Tupana ahepe katupono yne miit'in i'aparap haria atikuap kahato e Tupana ahepe. Atikuap yne eiwanētup sa'ag hap ko'i e ahepe.

## 2

<sup>1</sup> Pyno uha'yru'in ko'i uhaki'yt'in ko'i yt atiky'esat i ti ewei'aparap Tupana pe i'ewyte miit'in me. Mi'i hap etiano ti mesup atiwan ehowawi. Ma'ato wati'aparap Tupana pe miit'in me pote waku wahenoi ahepiat i'aparap hap. Mi'i hawyi Aika'iwat timoherep To'ywot pe aimohāpyk hamuat to'e.

<sup>2</sup> Aika'iwat Iesui ti ihay kuap kahato aikawiano hamo katupono mi'i ti yt karāpe i i'aparap Tupana piat hat. Ai'apiheg hap tutu'u yne. I'ewyte ai'apiheg hap sa'up tutum yne. Ma'ato yt aiwat aha'up mo yn i tuweium ma'ato yne yi totiaria yne ywania sa'up mo tuweium To'ywot pe ai'apiheg hap sa'up mo are.

<sup>3</sup> Karāpe watunug Tupana miky'esat ewy aināpin hap ok tā mi'i hawyi watikuap ta'yn aipy'a pe Tupana kuap haria sese wo watoīne'en hap.

<sup>4</sup> Ma'ato – Atikuap ti Tupana wato'e yt imiky'esat ewywuat nug hin i pytkai mi'i pote heso rakano watoīne'en. Mio tā wato'e pote yt kat i aipy'a pe topyhu'at pywo ai'e hap.

<sup>5</sup> Ma'ato watunug ihay ewy imiky'esat ewywuat pote iky'e sese hano watoīne'en watunug imiky'esat ewy pote. Mi'i tā watunug pote watikuap kahato Tupana wo'owese hap.

IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 2:6iv IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 2:13

**6** Uito ti Tupana wywo sese wato'e pote waku watoñe'en ha'yru ewy haki'yt ewy are. Waku watunug Aika'iwat Iesui minug ewywuat yn waku watunug.

**7** Uhekatuwyria yt kat i eināpin pakup i hap ahenoi ehepe ma'ato ahenoi sa'awy'iwuat aināpin hap te aikotā sa'awy'ite aināpin hap ewy yn ahenoi ehepe. Pyno Tupana e hap sa'awy'iwuat ahenoi ehepe. Eiwo'oky'e ro e hap yn ahenoi ehepe.

**8** Ipot'i rakat sehay ma'ato ti yne e'at pe wyti ipakup takano topyhu'at aikotā Aika'iwat aiky'e hap ewy waku wato'oky'e are. Mi'i tā watunug hawyi pywo imohey haria mi'iria i'atu'e aru irania'in.

**9** Ma'ato uito ti Tupana mohey kahato hat hētyhot puo uhewyry wato'e wen ma'ato ti aiwyria'in ete aipy'ahak yn watoñe'en pote i'ypyryp we wātym muat ewy ra'yn watopyhu'at are.

**10** Ma'ato uwe uwe towyria'in Iesui mohey haria wywo waku kahato toñe'en to'oky'e kahato mi'i pote ti pywo ariāty hot puo hewyry rakat ewy topyhu'at. Mi'i hat ti yt ta'at kuap i kat pote yt i'ypyryp we i hewyry pote. I'ewyte yt kat i ikai miit'in ma'at hamuat ne'i.

**11** Ma'ato aiwyria'in Iesui mohey haria ete aipy'ahak mi'i hap kaipyi i'ypyryp wiat ewy watukupte'en aikotā yt ihapytig i rakaria sese wo watoñe'en.

**12** Uimēpyt'in eiminug sa'ag ko'i yne Tupana timohāpyk ta'yn watomohey Aika'iwat Iesui hawyi.

**13** Mi'i pote woroho'onāpin neran kahato uimiwan me ui'ywot'in. Eipe ti wuat'i nug hap

IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 2:14v IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 2:18

e'yianote wuat ieñne'en haria ti eipe. Tupana kuap kahato haria eipe. I'ewyte mi'i pote woroho'o-nāpin uimiwan me kurum'in makuptiaria katupono wuat'i sa'ag ka'iwat akit haria ti eipe ahiag akit haria. Mi'i pote woroho'onāpin uimiwan me.

<sup>14</sup> Uimēpyt'in eweikuap kahato Ai'ywot sese. Mi'i pote woroho'onāpin eipe uimiwan me. Ui'y-wot'in eipe ti yi nug hap e'yianmete wuat'i wo'o-moieñne'en hat kuap haria eipe. Tupana sese kuap haria eipe are mi'i pote woroho'onāpin eipe uimiwan me. Kurum'in ehesaika kahato katupono Tupana ehay ahyt eiam ni eipe. Mi'i pote wuat'i sa'ag nug haria akag akit haria ti eipe. Mi'i pote ti uimiwan me woroho'onāpin.

<sup>15</sup> Pyno yt eweiky'esat i ra'yn o irania'in miky'esat sa'ag ko'i. I'ewyte yt eweiky'esat i ra'yn o mesuwiaria yi totiaria sa'ag ko'i. Ma'ato wati-ky'e mesuwarotiat minug sa'ag pote yt kat i ra'yn Ai'ywot atipy piat ky'e hap aikai. Pyno aheno teran ehepe kat ko'i kat ko'i yt naku i watiky'e mesuwarotiat ko'i aipiit miky'esat ko'i yt nakuat i nug hap.

<sup>16</sup> Ta'i eheha tiky'esat kat ko'i kat ko'i yt Tupana miky'esat ewy i i'ewyte – Uito po'og wato'e hap yn watiky'esat. Uimōtypot hap yn atiky'esat wato'e pote mi'i hap ko'i yt Ai'ywot atipy kaipywiat piat yt aimu'e hap i.

<sup>17</sup> Ma'ato mesuwarote pywiat kaipyi yn aimu'e sa'ag ko'i miit'in miky'esat ko'i ti aru tuweityk yne. Ma'ato uwe uwe Tupana miky'esat ewywuat nug haria ti aru te'eropyhu'at wuat'i e'at pe.

<sup>18</sup> Uhaki'yt'in uha'yru'in put'ok'e irane ikahuro hap e'at katupono ti put'ok'e irane Aipotypot

IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 2:19 vi IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 2:24

Iesui ewanīkaptia are. Mi'i ti Aipotypot Iesui pohari teran haype. Koitywy typy'i kahato mi'i ewywuaria tukupte'en. Mi'i hap kaipyi ti watikuap ta'yn yt pya i ra'yn ikahuro hap e'at hap.

<sup>19</sup> Sa'awy'i te ti ai'ewy kahato tukupte'en tuereto aipy'asetpe ma'ato mesup ti ai'atoiat ra'yn. Tuwat yne ra'yn mi'iria. Tuwat ra'yn ahiag upi kat pote yt aimimohey ewywuat i mi'iria pote. Ma'ato aimimoheyria pote ti te'eropyhu'at aiwywo. Mi'i pote ahok'iwat ra'yn.

<sup>20</sup> Ma'ato aito ti yt mi'i tā haria hin i ra'yn katupono ti Tupana Pā'āu topyhu'at kahato ra'yn ahete. Ahowapy kahato ra'yn Iesui tum ahepe Topā'āu hawyi.

<sup>21</sup> Mi'i hap kaipyi watikuap yne kahato ra'yn pywuat sese sehay Tupana Pā'āu aimu'e pote. Ehepiat ikuap pytkai ra'yn ti woroho'omu'e i ra'yn sehay pywuat sese rakano.

<sup>22</sup> — Iesui yt Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat i e haria ti heso yn nakaria wo te'eropyhu'at. Iesui ewanīkaptia wo wytí mi'iria.

<sup>23</sup> Mi'iria ti I'ywot Ha'yru ewanīkaptia sese mi'iria. Uwe uwe irania'in me — U yt atimohey i ti Iesui toīne'en Tupana Sa'yru hap e hat. Mi'i hat ti yt Tupana wywo i sese toīne'en. Ma'ato uwe uwe irania'in me — Uito Iesui mohey hat e mi'i hat ti Tupana wy sese toīne'en. Ta'i watipun ne'i ra'yn Ha'yru pote i'ewyte I'ywot pun haria wo ra'yn watoīne'en. Ma'ato — Iesui En nyti Tupana Sa'yru sese wato'e pote I'ywot mohey haria wo watoīne'en. Tupana toīne'en aipy'a pe.

<sup>24</sup> Sa'awy'iwuat aimikuap aikai pot'i toīne'en pote mi'i hawyi Ha'yru I'ywot wywo watoīne'en

wo'owese kahato haria wo.

<sup>25</sup> Mi'i tā eweikupte'en pote — Atum pot'i eheñne'en wuat'i e'at piat hamuat hap e Aipotypot ahepe.

<sup>26</sup> Pyno arehay po'oro hamuat ehowawi eiwe'eg wo o eima'at sehay wuat haria pupi.

<sup>27</sup> Aipotypot Iesui Pā'āu aimu'e hap sese topyhu'at katupono toïne'en Ipā'āu aikai pote mi'i yn aimu'e. Mi'i hawyi yt uwe i aimu'e pytkai toïne'en. Mi'i ti aimu'e at ka'ap. Yne e'at pywo rakat etiat aimu'e kahato Ipā'āu. Yt kat i sa'ag ete aimu'e. — Pyno uipap eupi wato'e. Uimu'e ro wato'e Ipā'āu me. Mi'i tā watunug mote aiwo'owese hap yn topyhu'at Aika'iwat Iesui wywo.

<sup>28</sup> Uimēpyt'in waku kahato ti aipap Aika'iwat upi. Mi'i pote ti aru karāmuo Aika'iwat ta'aipok i ra'yn meikowo mi'i hawyi yt kat i aiwemōti hap toïne'en ipupiat hap. Yt watuwemig hin i ipupi ma'ato watuwehum yn hut turan. Yt kat i aheha yi kape hut turan. Aipotypot ewywuat hap wahekakup kahato pote yt kat i ai'apiheg hap Tupana kaipyi. — Waku yn e ahepe. Mi'i pote aito i'ewyte waku pe yn watoïne'en i'ewy aito pote.

<sup>29</sup> Ta'i watikuap kahato ra'yn mekewat wakuap yn nug hat Aika'iwat Tupana Sa'yru. Mi'i hawyi Aika'iwat ewy wakuap nug haria aito pote i'ewyte Tupana mēpyt'in sese wo ra'yn watukupte'en are.

### 3

<sup>1</sup> Katupono ti iwato kahato Ai'ywot piat aiky'e hap. Toimoherep kahato ti aiky'e hap tomēpyt'in wuat ra'yn ainug hawyi. Ta'i tegyi'at hap toimoherep kahato aiky'e hap. Pyno yt ta'atukuap i

IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 3:2viii IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 3:8

Tupana pote i'ewyte yt ta'atukuap i aito Tupana mēpyt'in ko'i hap.

<sup>2</sup> Uimiky'eria koitywy ti aito Tupana mēpyt'in na'yn. Ta'i yt watikuap hin i ti aikotā miat aheñne'en hamuat hap. Iesui ut hawyi ti aru watikuap aikotā me watoñne'en hamuat katupono topiit ewy ti ainug hamuat. Mi'i hawyi ti arumekewat e'at pe wata'akasa ra'yn Iesui sese. Mi'i hawyi ti aru watopyhu'at aikotā i'ewy ra'yn are.

<sup>3</sup> Mi'i hap watomohey yne e'at pe pote ti yt kat i sa'ag aipitpit hap topyhu'at. Mi'i hawyi ti ma'ato po'og po'og aikoho hap toñe'en. Mi'i hawyi ti watoñne'en aikotā topiit kahu hap ewy ainug.

<sup>4</sup> Ma'ato uwe uwe yt inug i Tupana piat tonāpin hap ko'i mi'i hat Tupana piat yt naku i nug hat topyhu'at katupono karāpeñ wati'aparap Tupana piat aināpin hap mot'i mi'i hawyi yt naku i nug haria watoñne'en Tupana wanētup hawe.

<sup>5</sup> Katupono Aika'iwat yt karāpe i i'aparap Tupana pe. Ma'ato Aika'iwat tuut hamuat yne yt nakuat i hep hamo. Mi'i hap eweikuap ta'yn.

<sup>6</sup> I'ewyte uwe uwe toñe'en Aika'iwat wywo kahato mi'i hat yt i'aparap teran i Aika'iwat pe. Toiky'e kahato haype. Ma'ato irania'in Aika'iwat ma'at haria mi'iria kaipyi watikuap Aika'iwat yt kuap i haria hap. Yt karāmuat i Aika'iwat mohey hanuaria i ra'yn.

<sup>7</sup> Uhaki'yt'in uha'yru'in eiwe'eg wo o wētup se-hay pupi. Eiwe'eg wo o eima'at hap pupi. Waku nug haria waku pe tukupte'en Tupana wanētup hawe aikotā Aika'iwat toñe'en waku pe Tupana wanētup hawe hap ewy.

<sup>8</sup> Ma'ato uwe uwe inug sa'ag Tupana pe mi'i hat

IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 3:9ixIUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 3:14

ahiag wano topyhu'at katupono sa'awy'iwuat yt nakuat i nug hat sese ahiag. Mi'i pote yt nakuat i akit hamo tuwemoherep Tupana Sa'yru yne ahiag minug sa'ag ko'i moma hamo tuwemoherep.

<sup>9</sup> Uwe uwe tuwemoherep Tupana mēpyt no mi'i hat yt toiky'esat i Tupana piat i'aparap hap katupono Tupana Pā'āu toīne'en ipiit pe. Mi'i pote To'ywot atipy piat ewy topyhu'at. Yt toiky'esat i po'og sa'ag nug hap Tupana mēpyt pote ti ra'yn.

<sup>10</sup> Pyno yt to'o'ewy hin i Tupana mēpyt'in ahiag wat wywo yt to'okupitu hin i. Katupono uwe uwe wakuat nug hano topyhu'at i'ewyte uwe uwe Tupana mēpyt'in ky'e hano topyhu'at mi'i hat ti topyhu'at Tupana sa'yru wo Tupana saki'yt ko'i wo are.

<sup>11</sup> Pyno ahenoī i ra'yn sa'awy'iwuat sehay sese yianmiat Tupana aināpin hap – Eiwo'oky'e ro e Tupana sa'awy'i.

<sup>12</sup> Sa'awy'i sese toīne'en Kāi e hap het rakat. Mi'i yt iky'e hin i toywyt. Toi'auka ne'i. Mi'i pote yt naku i watoīne'en Kāi minug ewy ne'i.

<sup>13</sup> Uiwyrria'in tukupte'en miit'in mesuwarotiaria mekewat Kāi ewywuat yt naku i nug haria ahiag wywuaria ai'auka teran haria. Karāpe i'atupy-'ahak ahete mi'i pote yt naku i watuwanētup ko'i ko'i ne'i mi'iria yt i'atuwese i ahete hap kape.

<sup>14</sup> Sa'awy'i watukupte'en iku'uro rakaria ewy Tupana wanētup hawe katupono yt watikuap i ihay pote. Katupono yt kat i aikai Tupana aimoieīne'en pakup i hap. Ma'ato mio watoīne'en Tupana wywo katupono koitywy aiwo'oky'e hap toīne'en. Ma'ato yt kat i aiwo'oky'e hap aikai pote iku'uro rakaria ewy watoīne'en Tupana wanētup hawe.

**15** Ma'ato wato'oweuka'i ne'i pote watukupte'en wo'o'auka haria ewy watukupte'en Tupana wanētup hawe. Ma'ato wo'opot'auka hat aito pote yt kat i Tupana kapiat aheñne'en hap.

**16** Kat pote Aika'iwat Iesui iku'uro aikawiano hamo ra'yn. Iku'uro hawyti yt kat i aiku'uro hap sese topyhu'at aikai. Pyno iku'uro ahetiano hap watikuap hawyti watikuap aiky'e hap sese. Koitywy waku wati'atupowyro wuat'i aiwyria'in Iesui mohey haria aiku'uro hap kape.

**17** Hekat rakaria aito pote waku watimō'ẽ ihaky'e'i rakat pe watipuëti hawyti. Waku ahekakat watum i'atuepe. Yt naku i wato'e aiwepe — Pyno yt naku i atimō'ẽ uhekare'en ihaky'e'i rakaria pe. Mio tā wato'e pote yt kat i Tupana ky'e hap aikai. Yt ahegyi'at i pote yt naku i wato'e irania'in me — Tupana ky'e kahato hat uito yt naku i wato'e katupono yt pywo pe i wato'e.

**18** Yt naku i wato'oky'e ahehay wo yn uimēpyt'in. Waku watimoherep aiwo'oky'e hap aiwo'opowyro hap wywo are.

**19** Aiwo'oky'e sese pote mi'i hap kaipyi watikuap ta'yn pywo rakaria aito hap. Mi'i pote karäpe watoïne'en Tupana ehamo yt watuwemōti hin i Iesui mohey haria ky'e haria aito pote.

**20** Wat'i'aparap Tupana pe hawyti watuwemōti i ra'yn ma'ato Tupana tikuap aiwanētup hap. Toikuap yt watunug neran i hap. Watuwemōti pytkai aiky'e te koran.

**21** Ma'ato po'og waku yt kat i hin i aiwemōti hap Tupana ehamo watoïne'en turan. Watunug yne Tupana miky'esat ko'i ainäpin hap ko'i mi'i hawyti Tupana mowepit haria wo watoïne'en.

IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 3:22xi IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 4:3

<sup>22</sup> Mi'i hawyi kat e hap kat e hap wahētup tope hawyi tutum aimiētup ok tā watunug imiky'esat ewy pote.

<sup>23</sup> Pyno ahenoī ehepe Tupana miky'esat sese. Mio tā e — Eweimohey ro Uha'yru e. Ewetunug Mi'i Eiporekuat no e. Mi'i hawyi eiwo'oky'e ro aikotā Eika'iwat Iesui e hap ewy e Tupana ahepe.

<sup>24</sup> Uwe uwe Tupana piat tonāpin hap inug mi'iria ti tukupte'en kahato Tupana wanētup hawe. Tupana tomoieīne'en tomohey haria wo tukupte'en hap. I'ewyte Tupana toīne'en i'atupy'a pe. Tupana tum na'yn Topā'āu ahepe hawyi watikuap kahato watoīne'en hap sese tepiat hamuat. Mi'i hawyi watikuap kahato ra'yn Tupana toīne'en aipy'a pe hap.

## 4

<sup>1</sup> Uiwyria'in yt eweimohey tei'o yne wo'omu'e haria — Uito Tupana Pā'āu eiam i'atu'e pytkai. Waku eweikat i kat i mi'iria sio Tupana Pā'āu eiam sio yt hap kuap hamo. Katupono i'atu kahato wo'omu'e haria mesuwat yi totiaria yt pywo piat haria i katupono wētup pā'āu i'atupiit pe.

<sup>2</sup> Pyno ahenoī teran ehepe aikotā aikotā waku wahā'āg mi'iria sio waku sio yt naku i hap kuap hamo sio Tupana Pā'āu kaipyi sio yt hap kuap hamo. Mi'i pe waku apo'ere o — Mehī mana etimohey apo uhyt Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat Iesui tuwemoherep miit kawiat hap sio yt apowato'e. Mi'i pote aiwesat — Ta'i atimohey kahato mi'i uito e pote Tupana eiam kahato mi'i.

<sup>3</sup> Ma'ato — Yt atimohey i mi'i e pote i'ewyte yt Iesui mohey hat i mio tā e hat yt Tupana eiam hin i

IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 4:4xiiIUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 4:9

topyhu'at. Kat pote wētup Pā'āu eiam pote. Aikotā to'e Tupana sa'awy'i hap ewy koitywy topyhu'at ra'yn. — Tuut aru wētup pā'āu porekuat nuat ewanīkap ti mi'i. Koitywy watikuap mi'i mā'āu sa'ag toīne'en na'yn aipy'asetpe hawyi aima'at'i ma'at'i ra'yn.

<sup>4</sup> Uimēpyt'in aito ti Tupana wanuat ko'i sese. Yt pywo piat sehay akit hanuaria i aito. Aimu'e haria yt pywo piat i yt Tupana kaipywiat ko'i akit hanuati haria aito. Ma'ato Tupana Pā'āu aipiit piat po'og hesaika aimu'e sa'ag haria pā'āu kai. Aito Tupana ehay mohererep haria ma'ato mi'iria mesuwarotiat seko sa'ag enoi haria.

<sup>5</sup> Tupana ehay ta'atuhenoi sa'ag kahato ahepe. Mi'i hawyi irania'in yt Iesui mohey i haria — Pywo i'atu'e katupono miit'in eko sa'ag ewywuat waku watunug i'atu'e pote. Mi'iria ahiag wanuaria tukupte'en.

<sup>6</sup> Ma'ato aito Tupana wanuaria watoīne'en. Mi'i hawyi yne Tupana wanuaria te'eruwewaure ka'a kahato aimienoi kape. Ma'ato irania'in yt te'eruwewaure ka'a i aimienoi pywuat kape. Mi'i hap kaipyi meremo watikuap uwe Tupana Pā'āu pywuat ehay upi toīne'en sio uwe ahiag pā'āu sa'ag ehay upi ne'i toīne'en hap.

<sup>7</sup> Uiwyria'in to'iro wato'oky'e katupono aiwo'oky'e hap nug hat Tupana. Wo'oky'e haria wo watoīne'en pote Tupana mēpyt'in no watukupte'en. Tupana kuap sese haria wo watopyhu'at.

<sup>8</sup> Ma'ato yt wo'oky'e i haria aito pote yt Tupana kuap haria wo i aito katupono wo'opotky'e hat sese ti Tupana.

<sup>9</sup> Tupana timoherep ta'yn ahepe aiky'e kahato

hap katupono toipo'oro Tosa'yru sese ahowawi aimoieñe'en pakup i hap nug hamo.

<sup>10</sup> Sa'awy'i yt watiky'e hin i Tupana. Mi'i pytkai aiky'e kahato hawyi toipo'oro Tosa'yru aiminug sa'ag ko'i atumoma yne hamo. Ha'yru iku'uro hawyi ai'apiheg hap tutu'u yne ra'yn.

<sup>11</sup> Pyno waku wato'oky'e aikotā Tupana piat aiky'e hap ewy waku wato'oky'e.

<sup>12</sup> Uiyuria'in yt karape i wata'akasa Tupana ma'ato mi'i pytkai watikuap kahato toñe'en aiwywo. Mi'i hawyi wati'atuky'e miit'in pote Tupana toñe'en po'og aikai. Aimoesaika kahato miit'in ky'e hap hāpyk nug hamo tepiat aiky'e hap ewywuat nug hamo.

<sup>13</sup> Tupana tum na'yn ahepe Topā'āu hawyi meremo watikuap Tupana wywuat aheñe'en hap watoñe'en hap. I'ewyte aipy'a pe Tupana toñe'en hap.

<sup>14</sup> Tupana tipo'oro ra'yn ahepe Tosa'yru aheha-kyera'at hamo. Mi'i kape uruta'akasa ra'yn. Mi'i hawyi uruimoherep ta'yn wuat'i miit'in me urue-hay wo.

<sup>15</sup> Uwe uwe to'e irania'in me — Uito atimohey kahato Iesui toñe'en Tupana Sa'yru sese hap e mi'i hat Tupana eiam mo topyhu'at. I'ewyte Tupana topyhu'at heiam mo.

<sup>16</sup> Mi'i pote watikuap ta'yn Tupana aiky'e hap watomohey kahato ra'yn hawyi. Tupana ti wo'o-potky'e hat sese. Mi'i pote uwe uwe wo'opotky'e hat sese toñe'en Tupana wywo mi'i pote Tupana toñe'en iwywo ipy'a pe.

<sup>17</sup> Aipotypot saipepiaria ti aito. Mi'i pote i'ewy sese waku watoñe'en miit'in py'asetpe hāpyk ka-

hato Aika'iwat ewaku hap ewy. Mi'i tā watoīne'en pote yt watuwemōti hin i mekewat karāpe Tupana timoherep ahewaku hap sio yt hap e'at pe. Mi'i hap e'at pe yt watuwemōti hin i katupono wo'o-ky'e haria wo Tupana ainug towat miit'in ky'e hap ewywuat no ainug.

<sup>18</sup> Watiky'e sese irania'in pote yt watoken'ẽ hin i i'atupupi katupono toīne'en aikai i'atuky'e hap sese Tupana mium kaipywiat hawyi yt watoken'ẽ kuap i i'atupupi. Ma'ato watoken'ẽ ne'i pote yt kat i i'atuky'e hap aikai. Mi'i hawyi watoken'ẽ po'og katupono Tupana piat ai'apiheg hap pupi.

<sup>19</sup> Yt watiky'e i te Tupana turan aiky'e Mi'i. Mi'i hap kaipyi watiky'e Tupana mesup. Aiky'e yianmete pote mesup aito watiky'e Tupana.

<sup>20</sup> Karāpe wētup ok to'e ahepe — Uito atiky'e Tupana e ma'ato mi'i yt topotky'e hin i pytkai mi'i watikuap ta'yn heso rakat. Karāpeñ yt wati'atuky'e i aiwyria'in mi'i pote yt watiky'e hin i Tupana. Katupono yt heremo hin i Tupana ma'ato irania'in heremo kahato mi'i pote po'og yt niatpo i watiky'e hamo mi'iria heremo pote.

<sup>21</sup> Pyno ahenoī i ra'yn Aika'iwat piat aināpin hap sese. Mio tā e hap — Ewei'atuky'e ro eiwyria'in e. Yt ewei'atuky'e eiwyria'in pote pyno yt Tupana ky'e haria hin i eweikupte'en are.

## 5

<sup>1</sup> Uwe uwe imohey Iesui Tupana Mipo'oro Aipotypot nuat mi'i hat Tupana mēpyt sese wo tophyu'at. Karāpe watiky'e Ai'ywot mēpyt'in mi'i hawyi Ai'ywot mowepit hano watopyhu'at. Mi'i hawyi watoīne'en Ai'ywot ky'e hano sese.

IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 5:2xv IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 5:8

<sup>2</sup> Karāpe watiky'e Tupana i'ewy karāpeī watunug Tupana piat aināpin hap ko'i mi'i hawyi Tupana mēpyt'in ky'e hano watoīne'en.

<sup>3</sup> Iesui Ywot ky'e haria ti imiky'esat nug haria wo tukupte'en. Karāpe irania'in ahā'āg yt naku i nug hamo Tupana mēpyt'in aito mi'i pote Ai'ywot ehay upi yn waku watoīne'en.

<sup>4</sup> Ta'i yt niatpo hin i watunug Ai'ywot aināpin hap ko'i katupono Ai'ywot mohey haria kahato aito pote. Karāpeī irania'in ahā'āg yt naku i nug hamo mi'i hawyi yt i'atuehay upi hin i watoīne'en katupono Tupana mēpyt'in aito pote.

<sup>5</sup> Karāpeī watomohey kahato Iesui Tupana Sa'yru e hap mi'i hawyi Tupana aipowyro kahato miit'in miat ahā'āg hap akit hamo. Mi'i hawyi po'og ahesaika watoīne'en i'atueko sa'ag nug hap kai.

<sup>6</sup> Iesui ti Tupana mi'airo Ahehakyera'at hanuat. Mi'i pote put'ok'e hawyi Tupana miky'esat ok tā yne tutunug. Hāpyk kahato toīne'en To'ywot ehay ewy toīne'en. Sa'awy'i toto toset'ok hamo. Meiūran iku'uro. Mi'i hawyi huu ta'at yne yi tote To'ywot miky'esat ewy. Koitywy Tupana to'e wuat'i pe — Uha'yru ti uimi'airo wuat'i Porekuat nuat e. I'ewyte Tupana Pā'āu mio tā e. — Yt heso hin i e Tupana Pā'āu ahepe.

<sup>7</sup> Toīne'en mye'ym aimu'e haria mesuwat yi to-tiaria pywo Iesui Tupana Mipo'oro Eiporekuat nuat e haria.

<sup>8</sup> Ta'i Tupana Pā'āu ihay Iesui ete. I'ewyte I'ywot ihay Tosa'yru set'ok turan. I'ewyte Iesui suu aimu'e kahato. Mi'iria mye'ym ok ihay te Iesui mōtypot haria to'o'ewy'ewy i'atumienoi.

IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 5:9xvi IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 5:16

**9** I'ewyte typy'i kahato miit'in ihay Iesui etiat rakaria. Mi'iria — Waku watomohey Tupana e hap Tosa'yru piat hap. Pywo pe ti Mi'i po'og po'og hesaika miit'in mienoi kai — Uha'yru kahato En e hap waku watomohey.

**10** Ma'ato — Yt atimohey i Tupana e pote — Heso rakat En wato'e tope. Ma'ato watomohey Iesui Tupana Sa'yru hawyi i'ewyte toīne'en aipy'a pe ihay rakat pywuat e hap ewy. Ma'ato aipiit yt e i pote yt kat i Tupana pywo e hap aikai — Heso heso yn wato'e Tupana pe.

**11** Mio tā e aipy'a pe — Tupana tum na'yn uhepe Tosa'yru. Mi'i pote areīne'en na'yn wuat'i e'at piano wato'e aiwepe.

**12** Pywo pe ti rat uwe uwe topyhu'at Tupana Sa'yru eiam mo mi'i hat yn toīne'en wuat'i e'at pe ma'ato uwe uwe yt Tupana Sa'yru yt eiam mo i mi'i hat yt kat i heīne'en wuat'i e'at piat hamuat hap.

**13** Eipe ti Tupana Sa'yru mohey haria sese eipe. Mi'i pote atiky'esat eweikuap eweikupte'en wuat'i e'at piat hamuat hap. Mi'i hap kuap hamo atiwan mesuwat uimiwan ehepe.

**14** Karāpeī wahētup Tupana pe imiky'esat ewy hawyi watikuap ta'yn ahehay Tupana ewaure ka'a pe teke ra'yn ahehay. Mi'i hawyi watuwehum at howawi aimiētup ium hat kape.

**15** Karāpe wahētup imiky'esat ok tā hawyi tuwe-waure ka'a kahato ahehay kape hawyi — Pywo wato'e tutum aru aimiētup wato'e aiwo'ope.

**16** Uiwyria'in karāpe wētup ok aiwyria'in Aipo-typot Iesui mohey hat yt naku i nug hat pote waku wato'e Tupana pe — Waku waure wo ereīne'en aiwy minug sa'ag ete waku wato'e. Etihep aiwy

iminug sa'ag myi wato'e katupono yt tuwepyi hin i tutunug sa'ag waku wato'e. Emohey te ma'ato yt hesaika kahato i te yt naku i nug hap akit hamo waku wato'e Tupana pe. Toñe'en mekewat sa'ag nug hat sese emohey hap pun hat ma'ato mi'i hawyi yt tutunug i mi'i pote waku waure wo ereñe'en aiwy minug sa'ag ko'i kai waku wato'e Tupana pe. Mio tā wato'e pote meremo Tupana topyhu'at waure wo i'ewyte tutum aiwy pe imoehāite hap imoesaika hamo are uiwyria'in. Ma'ato karāpe wētup ok Iesui mohey hat topyhu'at ipy'ahak Tupana ete Iesui ete ahete i'ewyte — Yt atimohey i te Iesui e mio tā to'e haype yt imohey i hat ewy tutunug tuwepyi. Mi'i hawyi Tupana ipy'ahak kahato topyhu'at mi'i hat ete. Yt kan hamo i wato'e Tupana pe — Waure wo ereñe'en aiwy minug sa'ag kai katupono tuwepyi i ipy'ahak toñe'en Tupana ete wato'e.

<sup>17</sup> Yne aiminug sa'ag ko'i yt naku i topyhu'at Tupana wanētup hawe wen ma'ato wētup aiminug sa'ag po'og sa'ag torania kawiat katupono karāpe aiwepyiat hap — Yt woromohey i En po'og wato'e Tupana pe Ha'yru pe mi'i hawyi yt kat i po'og paa'ai'e hap sa'ag nug hap etiat. Mi'i hawyi Tupana yt aimohāpyk kuap i katupono aiwepyi watipun ahehakyera'at hap pote. Aiwepyi watikat ai'apiheg hap wuat'i e'at piat hap. Yt naku i kahato watipun imohey hap are.

<sup>18</sup> Uiyryia'in karāpe watomohey Iesui hawyi Tupana ainug tosa'yru'in tosaki'yt'in wo. Mi'i hawyi imēpyt'in ko'i wo watopyhu'at. Mi'i hawyi Ai'ywot ewy watoñe'en yt kat i sa'ag yt kat i yt naku i hap watunug neran. Aheko yt watunug neran i po'og

aiminug sa'ag ko'i sa'awy'iwuat aheko sa'ag ko'i katupono Tupana ainug tomēpyt'in no Tosa'yru Pā'āu wo aipyt'atnug hawyi. Koitywy ahowapy kahato Tupana Pā'āu wywo. Mi'i hawyi Tupana eiam mo kahato watoīne'en. Mi'i hawyi karāpe Ahiag ahā'āg neran kat sa'ag kat sa'ag nug hamo mi'i hawyi Tupana Pā'āu ai'āuka kahato aināpin kahato aihep ahiag aimā'at'i ma'at'i hap po pyi. Mi'i hawyi yt kat i ahewaure ahiag ahā'āg hap kape – Yt rei'o yt rei'o wato'e ahiag me.

<sup>19</sup> Pywo ti rat irania'in mesuwarotiaria ahiag ehay upi yn te'eruwewanētup at ka'ap katupono ahiag emiit no te'eropyhu'at are. Ma'ato aito Tupana mēpyt'in nuat watoīne'en pote yt irania'in ewy i aito yt kat i aikai ahiag wat.

<sup>20</sup> Koitywy watikuap kahato Tupana sa'yru'in saki'yt'in aito hap. Ta'i watikuap Tupana Sa'yru hawyi Tupana moherep hat sese topyhu'at po'og po'og mekewat pywuat etiat kuap hamo. Mi'i tupono mekewat Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat hat watikuap hawyi topo'oro hat Tupana watikuap i'ewyte. Sa'awy'i watikuap teran uwe Tupana hap ma'ato yt heremo hin i Tupana ahepe. Ma'ato mesup heremo ra'yn Ahetupana katupono Ha'yru imoherep ahepe. Tupana Ha'yru ti To'ywot ewywuat wētup miit ewy. Karāpe wata'a-kasa Ha'yru kape pote I'ywot kape ti ra'yn wata'akasa wy are. Mi'i pote mesup – Worokuap kahato En wato'e yn Tupana pe. Koitywy uiwyrria'in watoīne'en Tupana pe aikotā Tupana eiam ewy mi'i pe watopyhu'at. Sa'awy'i watomohey Iesui ti Tupana Sa'yru e hap hawyi Iesui po pe watopyhu'at. Ipy'a pe kahato watoīne'en. Aika-

IUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 5:21xixIUWĀU MINĀPIN SA'AWY'IWUAT 5:21

'iwat yat piaria ewywuaria watopyhu'at. Iesui ti Tupana sese mi'i pote Tupana pe watoñe'en Iesui pe watoñe'en pote. Iesui ti wuat'i e'at piat ieñne'en hat i'ewyte aito wuat'i e'at piat watoñe'en Iesui wywo wëtup miit piit ewywuat pote are.

<sup>21</sup> Uimiky'e ko'i uha'yru'in uhaki'yt'in uito Iuwāu ti e'ywot uito. Uimēpyt'in ewywuat eipe mi'i pote woroho'onāpin. Ewei'atu'atoiat ro tupanaria yne yne aipo wuat aiminug sa'ag koi are. Mi'i hawyi ewetunug no Tupana yn Ehetupana wo are uito Iuwāu. Pyno toran na'yn uimiwan are'e.

Uito ti Iesui potpo'oro Iuwāu.

**Tupana Ehay Satere Mawe Pusupuo  
New Testament in Sateré-Mawé (BR:mav:Sateré-Mawé)**  
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sateré-Mawé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sateré-Mawé [mav], Brazil

**Copyright Information**

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

**The New Testament**

in Sateré-Mawé

**© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files  
dated 29 Jan 2022  
86691f85-c501-5f1f-949e-903f2bbf9ae7